

KATOLIKA SENTO

Periodico dell'Unione Esperantista Cattolica Italiana (UECI)

www.ueci.it

"Per la promozione della fratellanza e della comprensione tra i vari popoli di diverse lingue" (Paolo VI)

Periodico bimestrale - Reg. trib. di Vercelli 22.12.1997 n. 306 -
Sped. in abb.post. art. 2 comma 20/c L662/96 - filiale di Vercelli -
Direttore resp.: Mons. Gianni Ambrosio - Dir. e amm.: Vercelli, via Benadir, 62
stampato da **atena.net** - Grignano di Zocco (VI)

Anno 97 - n. 5
SETTEMBRE - OTTOBRE 2018

22.a EKUMENA KONGRESO (70.a IKUE-kongreso - 68.a KELI-kongreso) Poděbrady (Ĉeĥio) - 06/13 de Aŭgusto 2018

Al la kongreso aliĝis 84 homoj el 15 landoj sed partoprenis nur 76 el ili. Inter ili nur unu katolika pastro, Serhij Prudko el Ukrainio, kiu celebris la ĉiutagajn mesojn. La plej multenombraj estis la ĉeĥoj (16) kaj la poloj (15). Sep italoj aliĝis sed nur kvin povis partopreni. Ĉi foje ĉeestis ankaŭ ne-eŭropanoj, nome kvar japaninoj. Temo de la kongreso: "Ni ĉiuj ricevis la saman akvon" (Apo 21,6).

La kongresejo estis ĉe la Agrikultura Lernejo de Poděbrady, ĉarma urbeto ĉe la rivero Elbo, 50 kilometrojn oriente de Prago kaj fama pro ĝia mineral-akvo. La kongreso ĉi foje estis organizita precipe de KELI kun la kontribuo de IKUE, kiu deziris la ĉiutagan sanktan Meson. Bedaŭrinde en la kongresejo ne estis preĝejo, pro tio, por la Meso, la katolikoj devis atingi la katolikan preĝejon per buso; same dum la ekskursoj estis aparta buso de la katolikoj, por porti ilin al lokoj, kie estas katolika preĝejo por la Meso, pro tio la ekskursoj de katolikoj kaj protestantoj havis malsamajn itinerojn. Tio iom diferencis de la ekumena kutimo de tiaj kongresoj, kie kristanoj de ajnaj konfesioj travivas kune la samajn spertojn. Tamen pludaŭris frata etoso inter ni ĉar ni komune partoprenis en la aliaj programeroj: preĝoj, kantoj, prelegoj, koncertoj, promenadoj, babiladoj, manĝoj kaj vesperaj distraĵoj.

Lundon la 6-an de Aŭgusto posttagmeze la kongresanoj atingis la kongresejon kaj enloĝiĝis.

La kvin italoj en Kutnà Hora

Mardon matene okazis la oficiala malfermo de la kongreso kun la interveno de la Urbestro, la direktorino de la lernejo, evangeli-ana pastoro kaj la prezidantoj de KELI kaj IKUE. Post la malfermo, Philippe Cousson prelegis pri la temo de la kongreso kaj Marija Belošević pri la koncilia dekreto pri ekumenismo. Posttagmeze estis promenado tra la urbo, dume, la katolikoj, atingis por la Meso la preĝejon de la Gloro de la Sankta Kruco.

Merkredon okazis la tuttaga ekskurso: la KELI-anoj al *Chlumec nad Cidlinou* kaj la IKUE-anoj, al la urbo *Kutná Hora*, kie ni vizitis la preĝejojn de sankta Barbara, de sankta Jakobo, de la Ĉielenpreno kaj sankta Johano Baptisto, kaj la Ostejon de *Sedlec*. Posttagmeze ni atingis la urbon *Kolin* por la sankta Meso en la preĝejo de sankta Bartolomeo.

Kutná Hora: preĝejo de sankta Barbara

Ĵaŭdon matene okazis la jarkunvenoj de IKUE kaj KELI; posttagmeze Marija Belošević prelegis pri Ekumenismo en la katekismo de la Romkatolika Eklezio, Oldřich Fisher pri la Biblio da Kralice, la eldonisto Petr Chrdle pri J.A. Komenio kaj L.L. Zamenhof, kaj Edel Ojasild pri Estonio (lando, historio kaj naturo). Post la vespermanĝo pastoro Wolfram Rohloff montris lumbildojn pri sia vizito al kristanoj de Nov-Gvineo.

Vendredon matene prelegis Krešimir Belošević pri la praktikado de ekumenismo en Zagrebo kaj Philippe Cousson pri Unuiĝintaj Eklezioj. Posttagmeze okazis duontaga ekskurso ankaŭ ĉi foje per du busoj: tiu de la protestantoj al Rožďalovice kaj Křinec, tiu de la katolikoj al *Přerov nad Labem* por viziti etnografian muzeon kaj al la urbo *Lysá nad Labem* por la meso en la preĝejo de la Naskiĝo de Johano la Baptisto. Post la vespermanĝo okazis amuza renkontiĝo: kongresanoj sin prezentas.

Sabaton matene la eldonisto Petr Chrdle prelegis pri la biografio de Francisko Vladimiro Lorenc, Marija Belošević parolis pri Papo Francisko kaj ekumenismo. Posttagmeze Ágnes Ráczkevy-Eotvös pri la Apostoloj kaj kiel rekonii ilin en iliaj bildoj surbaze de iliaj atributoj. Tuj poste ni atingis la preĝejon de Ĉeĥ-frata evangeliana eklezio por koncerto de Richard Haan, solisto de la Ŝtata Operejo en Prago. Vespere Philippe Cousson pritraktis bibliajn tekstojn el la preĝsemajno por la unuiĝo de la kristanoj.

Dimanĉon la katolikoj ĉeestis la sanktan meson en la paroĥa preĝejo kune kun la paroĥanoj, pro tio la celebros okazis en la ĉeĥa lingvo, sed la legaĵoj estis relegataj en Esperanto kaj la homilio tradukita al Esperanto fare de Pavol Petřík. Posttagmeze okazis la ekumena diservo ĉe la Ĉeĥ-frata Evangeliana Eklezio kie tuj poste sekvis koncerto de la loka ĥoro de S-akta Cecilio. Kiel kutime la lastan vesperon okazis la adiaŭa vespero.

Kutná Hora: en la preĝejo de la Ĉielenpreno

Lundon matene okazis oficiala fermo de la kongreso kaj la foriro de la kongresanoj.

La urbo estis ĉarma, la vetero iom varma, sed sume sufiĉe agrabla, la samideana etoso frata, la organizantoj afablaj kaj zorgemaj, pro tio ni devas danki ilin.

Ni danku precipe la Sinjoron pro la donaco de ĉi tiuj tagoj de graco.

G. Daminelli

De Diservanto al Sanktulo

Per trovare qualche figura esemplare di santo moderno da presentare nel prossimo congresso UECI, abbiamo consultato il sito vaticano della *Congregazione delle Cause dei Santi**). Abbiamo sorprendentemente scoperto che: papa Giovanni Paolo II ha proclamato 482 santi e 1341 beati; papa Benedetto XVI ha proclamato 113 santi e 369 beati; papa Francesco finora ha proclamato 70 santi e 1009 beati (però tra questi ci sono centinaia di martiri dovuti alle persecuzioni del 1936 in Spagna). I santi sono molti di più, perché ogni uomo è chiamato alla santità, ma qui si tratta di santi canonizzati dalla Chiesa cattolica e proposti alla venerazione dei fedeli.

Qual è la procedura attraverso la quale la Chiesa arriva a proclamare la santità di un defunto? La competenza è della *Congregazione delle Cause dei Santi* che procede attribuendo in successione quattro denominazioni:

Servo di Dio: quando una persone muore in 'fama di santità', la si propone al vescovo, che apre una *Inchiesta Diocesana* per una possibile beatificazione. Se l'inchiesta dà esito positivo, la competenza passa alla Santa Sede presso la *Congregazione delle Cause dei Santi* che valuta la richiesta. Qualora questa venga accettata, la persona viene dichiarata *Servo di Dio*, ma non prima che siano passati cinque anni dalla morte. Un servo di Dio non può essere oggetto di culto pubblico.

Venerabile: A questo punto la *Congregazione* nomina un *Relatore della Causa* che raccoglie documenti e testimonianze in favore, e un *Pubblico Ministero* (detto *Avvocato del Diavolo*) che cerca prove contro la santità del candidato. Una commissione di 9 teologi (detta *Congresso dei Teologi*) esamina i dati raccolti e infine il Papa autorizza un decreto sull'eroicità delle virtù del Servo di Dio che da questo momento è nominato *venerabile*.

Serĉante ekzemplodonajn figurojn inter la modernaj sanktuloj por prezenti dum la UECI-kongreso, ni konsultis la vaticanan retejon de la *Kongregacio pri la Juĝproceso de la Sanktuloj**). Kun surprizo ni malkovris ke: papo Johano Paŭlo la 2a proklamis 482 homojn sanktaj kaj 1341 beataj; papo Benedikto la 16a 113 sanktaj kaj 369 beataj; papo Francisko ĝis nun 70 sanktaj kaj 1009 beataj (sed inter ili estas kelkcentoj de martiroj de la hispana persekuto de 1936). La sanktuloj estas multaj, ĉar ĉiu homo estas alvokata al la sankteco, sed ĉi tie temas pri sanktuloj kanonizitaj de la katolika Eklezio kaj proponataj al la kultado de la fideluloj.

Kiu estas la proceduro, pere de kiu la Eklezio alvenas al la proklamo de la sankteco de mortinto? la kompetenteco apartenas la *Kongregacio pri la Aferoj de la Sanktuloj*, kiu procedas laŭ kvar sinsekvaj fazoj:

Diservanto: kiam homo mortas en 'famo de sankteco', oni prozentas lian figuron al la episkopo, kiu malfermas *Diocesan Enketon* cele al lia estonta beatigo. Se la enketo donas pozitivan rezulton, la kompetenteco transiras al la Sankta Seĝo ĉe la *Kongregacio pri la Aferoj de la Sanktuloj*, kiu taksas la peton. Se ĝi estas akceptita, la mortinto estas nomata *Diservanto*, sed nur post la paso de kvin jaroj post lia morto. Oni ne povas doni al diservanto publikan kulton.

Kultinda: Post tio la *Kongregacio* nomumas *Referanton de la Juĝproceso*, kiu kolektas favorajn dokumentojn kaj atestojn, kaj *Prokuroron* (nomata *Advokato de la Diablo*), kiu elserĉas pruvojn kontraŭ la sankteco de la kandidato. Komisiono de 9 teologoj (nomata *Kongreso de la Teologoj*) ekzamenas la kolektitajn dosierojn kaj fine la Papo rajtigas dekreton pri la virt-heroeco de la Diservanto, kiu de tiam estas nomata *kultinda*.

*) <http://www.causesanti.va/content/causadeisanti/it.html>

Beato: Affinché il venerabile venga dichiarato *beato*, deve essere riconosciuto un miracolo a lui attribuibile. Normalmente si tratta di un avvenimento prodigioso ottenuto per l'intercessione del venerabile, il più delle volte una guarigione dichiarata inspiegabile da almeno 5 medici. L'avvenimento viene poi valutato da 7 teologi quindi dai vescovi e, superato l'esame, il papa dichiara beato il venerabile in una Messa solenne e fissa la data per la memoria nel calendario liturgico locale.

Santo: Se viene riconosciuto un altro miracolo, dopo una severa valutazione con una procedura del tutto simile a quella per la beatificazione, il beato viene dichiarato santo e il suo culto è esteso a tutta la chiesa universale.

Beatulo: Por ke kultindulo estu deklarata *beatulo*, oni devas rekoni miraklon al li alskribeblan. Kutime temas pri mirakla okazintaĵo akirita per la propetado de la kultindulo, plej ofte pri resaniĝo deklarita nekomprenbla de minimume 5 kuracistoj. La okazaĵo estas taksata de 7 teologoj kaj de episkopoj, kaj post la superpaso de la ekzameno, la papo deklaras lin beatulo dum solena Meso kaj difinas la daton de la memoro pri li en la loka liturgia kalendaro.

Sanktulo: Se estas agnoskata alia miraklo, post rigora juĝado per proceduro tute simila al tiu de la beatproklamado, la beatulo estas deklarata sanktulo kaj lia kulto estas plivastigata al la tuta universala eklezio.

Intenzioni dell'Apостolato della Preghiera 2018 **Intencoj de la Preĝa Apostol-agado 2018**

Settembre (universale):

Perché i giovani del continente africano abbiano accesso all'educazione e al lavoro nel proprio paese.

Ottobre (per l'evangelizzazione):

Perché i consacrati e le consacrate risvegliano il loro fervore missionario e siano presenti fra i poveri, gli emarginati e coloro che non hanno voce.

Septembro (universal):

Por ke la junuloj de la afrika kontinento havu aliron al la edukado kaj al la laboro en sia lando.

Oktobro (por la evangelizado):

Por ke la konsekritoj kaj konsekritinoj vekigu sian misian fervoron kaj ĉeestu meze de la malriĉuloj, la forlasitoj kaj meze de tiuj, kiuj ne havas voĉon.

FRANCISKANAJ FONTOJ

Zorge de frato Pierluigi Svaldi

Prime esperienze francescane

Una fonte francescana, arrivataci con il nome di "Anonimo perugino" perché trovata nella biblioteca di Perugia, è molto interessante perché non è una biografia e nemmeno assomiglia a una cronaca. Essa descrive in soli dodici capitoli gli inizi dell'Ordine francescano, spiegando la vita di san Francesco e quella dei frati.

L'autore potrebbe essere quel frate Giovanni, compagno di frate Egidio e frate Bernardo, descritti assai bene nel testo. Questo documento dovrebbe essere stato scritto prima del 1241, circa dieci anni dopo la morte di san Francesco.

Ecco un piccolo assaggio dal capitolo V:

Traversie patite dai frati durante la loro missione per il mondo.

Durante il viaggio, quando i devoti servi del Signore incontravano una chiesa officiata o abbandonata, oppure una croce lungo la strada, si inchinavano ad essa in devota orazione con queste parole: «Ti adoriamo, o Cristo, e ti benediciamo, qui e in tutte le chiese che sono nel mondo intero, perché per mezzo della tua santa croce hai redento il mondo». E lì credevano e sentivano di trovare la presenza del Signore.

Chiunque li vedesse, si meravigliava e diceva: «Mai abbiamo visto religiosi vestiti in questa maniera». Essendo dissimili per abito e per vita da tutti gli altri, parevano uomini boschivi. Quando entravano in una città, in un castello, in una casa, annunciavano la pace. Ovunque s'im-

Unuaj franciskanaj spertoj

Franciskana fonto, alveninta al ni kiel "Peruĝana anonimulo" ĉar trovita en la biblioteko de Peruĝo, estas tre interesa, ĉar ĝi ne estas biografio nek similas kronikon. Ĝi priskribas en nur dek du ĉapitroj la komencojn de la franciskana Ordeno, eksplikante la vivojn de sankta Francisko kaj de la fratoj.

La aŭtoro povus esti tiu frato Johano, kunulo de frato Egidjo kaj de frato Bernardo, tre bone priskribitaj en la teksto. Probable tiu ĉi dokumento estis verkita antaŭ la jaro 1241, ĉirkaŭ dek jarojn post la morto de sankta Francisko.

Jen malgranda peco el la kvina ĉapitro:

Travivaĵoj elportitaj de la fratoj dum ilia misio en la mondo.

Dum la vojaĝo, kiam la pias servantoj de la Sinjoro trovis preĝejon, funkciigitan aŭ forlasitan, aŭ krucon laŭ la vojo, kliniĝis antaŭ ĝi en devota preĝo per tiuj ĉi vortoj: «Ni adoras vin, ho Kristo, kaj benas vin, ĉi tie kaj en ĉiuj preĝejoj kiuj estas en la tuta mondo, ĉar vi per via sankta kruco elaĉetis la mondon». Kaj tie ili kredis kaj sentis trovi la ĉeston de la Sinjoro.

Ĉiu ajn, kiu vidis ilin, miris pri ili kaj diradis: «Ni neniam vidis religiulojn vestitajn en tiu ĉi maniero». Estante nesimilaj al ĉiuj aliaj por vestaĵo kaj por vivo, ili ŝajnis arborecaj homoj. Kiam ili eniris urbon, kastelon, hejmon, ili anoncis la pacon. Ĉie ajn ili tra-

battessero in uomini e donne, fosse per via, fosse sulle piazze, li confortavano a temere e amare il Creatore del cielo e della terra, a ricordare i suoi comandamenti caduti nell'oblio e a impegnarsi a metterli in pratica.

C'era chi li stava a udire con simpatia e gioia, c'era al contrario chi li prendeva in giro. Molti li tempestavano di domande, ed era una fatica per loro trovare risposte a tutti quegli interrogatori. Quando ci sono delle novità, spesso sorgono delle curiosità nuove. Alcuni domandavano loro: «Di dove siete?». Altri invece: «A che Ordine appartenete?». Loro con semplicità rispondevano: «Siamo dei penitenti e siamo nati nella città di Assisi». La Religione dei frati, infatti, non era ancora denominata Ordine.

Molti, a vederli e sentirli, li reputavano degli impostori o dei fatui. Qualcuno poi aggiungeva: «Non voglio riceverli in casa, perché non abbiano a rubare le mie cose». Per questi sospetti, in parecchie località erano bersagliati da molte ingiurie. Per cui sostavano più spesso sotto i portici delle chiese o delle case.

Molti fra la gente – vedendoli gioiosi nelle sofferenze accettate pazientemente per il Signore e sempre intenti a pregare con devozione, ricusando di ricevere e tener con sé denaro, come invece facevano gli altri poveri, e avere un grande amore vicendevole, segno da cui si riconosceva che erano discepoli del Signore – per bontà del Signore ne furono commossi e pentiti, e andavano da loro a chiedere scusa delle offese recate. I frati perdonavano di cuore, rispondendo con letizia: «Il Signore vi perdoni!». Così li stavano poi volentieri ad ascoltare.

Taluni anzi finivano con il chiedere di esser ricevuti nel loro gruppo, e infatti ne accolsero moltissimi, perché a quel tempo, essendo i frati assai pochi, ciascuno di loro aveva da Francesco l'autorizzazione a ricevere quelli che riteneva opportuno. Alla data stabilita fecero ritorno a Santa Maria della Porziuncola. (FF. 1509-1514).

Bello questo modo di raccontare! Le notizie sono ancora fresche e danno utili informazioni.

fis virojn kaj virinojn, kaj survoje kaj surstrate, ili kuraĝigis ilin timi kaj ami la Kreinton de la ĉielo kaj de la tero, memori liajn ordonojn dronintajn en forgeson, kaj sin devigi plenumi ilin.

Iuj aŭskultis ilin kun simpatio kaj ĝojo; kontraŭe, aliaj mokis ilin.. Multaj superŝutis ilin per demandoj, kaj estis por ili peno trovi respondojn al ĉiuj tiuj pridemandadoj. Kiam aperas novaĵoj, ofte estiĝas nova scivolemo. Kelkaj demandis ilin: «El kie vi venas?». Aliaj anstataŭe: «Al kiu Ordeno vi apartenas?». Ili simple respondis: «Ni estas pentofarantoj kaj ni naskiĝis en la urbo Asizo». La Religio de la fratoj, fakte, ne estis ankoraŭ nomata Ordeno.

Multaj, ilin vidinte kaj aŭdinte, taksis ilin trompistoj aŭ neseriozaj homoj. Krome iuj aldonis: «Mi ne volas akcepti ilin hejme, por ke ili ne ŝtelu miajn aĵojn». Pro tiuj ĉi suspektoj, en pluraj lokoj ili estis superŝutataj de multaj insultoj. Pro tio ili haltadis tre ofte sub la preĝejaj aŭ domaj portikoj.

Multaj inter la homoj – vidante ilin ĝojoplenaj en la suferoj pacience akceptataj por la Sinjoro kaj ĉiam okupitaj preĝi devotece, sen ricevi kaj teni kun si monon, kiel male faris aliaj malriĉuloj, kaj vidante, ke ili havis egan reciprokan amon, signo per kiu oni ekkonis ilin kiel disĉiploj de la Sinjoro – pro la boneco de la Sinjoro estis kortuŝitaj kaj pentitaj, kaj iradis al ili por pardonpeti pri la alportitaj ofendoj. La fratoj kore pardonis, respondante ĝoje: «La Sinjoro pardonu vin». Tiel ili restis poste por aŭskulti ilin volonte.

Kelkiuj fine eĉ petis esti ricevitaj en ilian grupon, kaj, fakte, ili akceptis tre multajn, ĉar en tiu tempo, kiam la fratoj estis tre malmultaj, ĉiu el ili havis de Francisko la rajtigon ricevi tiujn, kiujn oni konsideris taŭgaj. En fiksita dato ili revenis al Sankta Maria de la Porciunkola. (FF. 1509-1514).

Belas tiu ĉi maniero rakonti! La novaĵoj ankoraŭ freŝas kaj donas utilajn informojn.

Pri nia Lingvo

La zamenhofa ideo.

Intorno alla lingua Esperanto si è naturalmente formato un movimento di persone che sostenevano la lingua e ne portavano avanti la diffusione spinti da un ideale "esperantista". Sul significato da assegnare alle parole "esperantismo" (l'idea) ed "esperantista" (l'uomo che la sostiene) c'erano però idee discordanti. Nell'ultima seduta di lavoro del Congresso di Boulogne sur Mer, su iniziativa di Zamenhof, è stata approvata la **DEKLARACIO PRI LA ESENCO DE LA ESPERANTISMO**, nota come "*Bulonja Deklaracio*" datata 9 agosto 1905 e sottoscritta da rappresentanti di diverse nazioni del mondo. Zamenhof aveva proposto un testo in sette paragrafi, ma nella dichiarazione finale ne appaiono solo cinque. Vediamoli in sintesi:

1 – Definizione di esperantismo.

L'Esperantismo è lo sforzo di diffondere in tutto il mondo l'uso di una lingua internazionale neutrale, che assolutamente non vuole sostituire le lingue nazionali, ma ha la funzione di:

- 1) dare a uomini di diverse nazioni la possibilità di comprendersi reciprocamente
- 2) servire come lingua riappacificante là dove ci sono conflitti linguistici

3) poter pubblicare opere di interesse comune per popoli di diverse lingue.

(Ogni altra idea o desiderio che qualche esperantista attribuisce all'esperantismo è da considerarsi come sua personale aspirazione).

2 – Esperanto come la soluzione

Si afferma che una lingua internazionale, deve essere neutrale, cioè appositamente costruita (non scelta tra una delle lingue esistenti) e, poiché l'unica che si è dimostrata effettivamente valida è l'esperanto, è inutile perdersi in ulteriori discussioni teoriche, ma si deve operare per diffonderla e per arricchirne la letteratura.

3 – Principio dei buoni autori

Poiché il creatore della lingua, fin dall'inizio, ha rinunciato ad ogni diritto su di essa, l'esperanto non è proprietà di alcuno, ma chiunque ha il diritto di pubblicare in questa lingua su qualsiasi argomento e per un qualsiasi scopo. Tuttavia come modelli autorevoli della lingua saranno considerati quegli autori che sono ritenuti dal mondo esperantista tra i migliori.

4 – Intoccabilità del Fundamento

Nessuno ha potere legislativo sull'esperanto; anche le opinioni e gli scritti del suo autore hanno il medesimo valore di quelli di qualsiasi altro esperantista. L'unico testo vincolante per ogni esperantista è il **FUNDAMENTO DE ESPERANTO** a cui nessuno ha il diritto di apportare modifiche. Ogni idea che non possa essere espressa in modo adeguato in base al materiale contenuto nel **FUNDAMENTO**, potrà essere espressa liberamente nella maniera che pare più giusta. Per rispettare l'unità di stile della lingua si

raccomanda tuttavia di prendere a modello le opere del suo creatore.

5 – Definizione di Esperantista

Esperantista è chiunque conosca e usi la lingua esperanto, qualunque siano gli scopi per i quali la usa. La sua appartenenza a un gruppo esperantista è raccomandato, ma non obbligatorio.

Ĉe la voj-komenco.

Ogni lingua ha un suo modo per distinguere una frase affermativa da una interrogativa. Nel testo scritto l'interrogativa termina di solito con un punto interrogativo. Nella formulazione orale, in italiano, spesso la distinzione sta solo nella diversa intonazione della voce. Nella lingua internazionale si impone chiarezza. Nell'esperanto la frase interrogativa è caratterizzata da una paroletta interrogativa:

Frase affermativa:

- Verrà domani.
- *Li venos morgaŭ.*

Frase interrogativa:

- Verrà domani?
- *Ĉu li venos morgaŭ?*

La particella *ĉu* si usa nelle domande che richiedono una risposta affermativa o negativa e, talvolta, nelle domande che pongono un'alternativa:

- Vuoi un caffè o un the?
- *Ĉu vi volas kafon aŭ teon?*

Talvolta si pone il *ĉu* alla fine di una frase affermativa per averne una conferma:

- Sei italiano, vero? – *Vi estas italo, ĉu?*
- o più spesso: – *Vi estas italo, ĉu ne?*
- *Vi estas italo, ĉu vere?*

Le domande che esigono una risposta più articolata sono invece introdotte da una '*ki-vorto*', cioè con una delle nove parole correlative inizianti per '*ki-*':

Prima e dopo il quinto, c'erano due paragrafi proposti da Zamenhof, ma non approvati (probabilmente perché di ordine pratico e non pertinenti in una definizione). Il primo proponeva l'istituzione di un *Centra Komitato Esperantista*, l'altro auspicava la pubblicazione di una serie di libri "affidabili" ad uso dei principianti.

– Chi è?	– <i>Kiu li estas?</i>
– Cosa è successo?	– <i>Kio okazis?</i>
– Come è?	– <i>Kia ĝi estas?</i>
– Dove abiti?	– <i>Kie vi loĝas?</i>
– Quando verrà?	– <i>Kiam li venos?</i>
– Quanto costa?	– <i>Kiom ĝi kostas?</i>
– Come stai?	– <i>Kiel vi fartas?</i>
– Perché sei venuto?	– <i>Kial vi venis?</i>
– Di chi è?	– <i>Kies ĝi estas?</i>

Tutto questo è abbastanza semplice. Le cose si complicano per le domande indirette introdotte in italiano dalla congiunzione 'se' che, nella nostra lingua, può avere due significati: uno condizionale, che si traduce con *se* e uno 'dubitativo', che si traduce con *ĉu* perché anticipa una 'domanda indiretta'.

Vediamo alcuni esempi:

- Ha potuto vedere, se c'era la luna piena.

La frase può avere due significati:

quello condizionale:

"Se c'era la luna piena, ha potuto vedere" (il plenulunio era la condizione per poter vedere chiaramente), quindi:

- *Li povis vidi, se la Luno estis plena.*

quello dubitativo:

"Ha potuto vedere, se la luna fosse o no piena" (nel dubbio ha potuto controllare):

- *Li povis vidi, ĉu la Luno estas plena.*

- Domani ci dirà, se verrà.

- *Morgaŭ li diros al ni, se li venos*

(ci dirà a condizione che domani venga)

- *Morgaŭ li diros al ni, ĉu li venos.*
(ci dirà se ha intenzione di venire o no)
- Chiedi se puoi entrare.
- *Petu, ĉe vi povas eniri*
(= se ti riesce di entrare poni la domanda)
- *Petu, ĉu vi povas eniri*
(= chiedi il permesso di entrare)

Come per la domanda indiretta, il *ĉu* può prevedere più alternative:

- Non so se sogno o se son desto
- *Mi ne scias ĉu mi songas aŭ ĉu mi maldormas.*
- Ci può essere anche una domanda indiretta in una diretta:
- Gli hai chiesto se verrà domani?
- *Ĉu vi demandis lin, ĉu li venos morgaŭ?*

La domanda indiretta può iniziare anche con una *ki-vorto*. Ma in questo caso per noi non ci sono difficoltà dovute ad ambiguità nella lingua italiana, ad esempio:

- Non so chi sia.
- *Mi ne scias, kiu li estas.*
- Chiedigli quando verrà
- *Demandu lin, kiam li venos.*
- Vedi quanto costa.
- *Vidu, kiom ĝi kostas.*

Survoje al la bona lingvo.

A proposito di *ĉu* vediamo qualche particolare uso che ne fa Zamenhof negli esercizi del FUNDAMENTO:

§26: *Kvankam vi estas riĉa, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa.*

In italiano:

§26: Benché tu sia ricco, io dubito che tu sia felice.

In esperanto si usa l'indicativo perché si tratta di un fatto reale; la cosa interessante è l'uso di *ĉu* anziché di *ke*. La cosa è corretta perché la preposizione è dubitativa.

§28: ... *en tiaj okazoj ni uzus la finiĝon "n" tute egale ĉu ia prepozicio starus aŭ ne.*

In italiano (sta parlando dell'accusativo di moto a luogo):

§28: ... in tali casi useremmo la desinenza 'n' indifferentemente che ci sia o no una preposizione

Anche qui, che ci sia o meno una preposizione è una circostanza dubbia (o, meglio,

indifferente).

In uno dei LINGVAJ RESPONDOJ Zamenhof afferma: “*La vorton «ĉu» ni devas, kiom eble, uzadi nur en senco demanda, ankaŭ en la senco de necerteco aŭ de dubo aŭ en aliaj similaj sencoj, kiel ekzemple «ĉu pro timo, ĉu pro fiereco, li nenion respondis», sed mi neniam konsilus uzi ĝin tute senbezzone anstataŭ «jen», «aŭ» k.t.p. La frazoj «ŝi kutimas havi ĉe sia zono ĉu rozon, ĉu diamanton» kaj «diru tion ĉu al la kapitano, ĉu al la leŭtenanto» estas ne tre bonaj; en la unua okazo mi preferus «jen», en la dua «aŭ»*”.

Qui Zamenhof introduce l'uso del raddoppio di alcuni parolette tipo “*ĉu ... ĉu*”, “*jen ... jen*”, “*aŭ ... aŭ*”, “*kaj ... kaj*”. Talvolta si è in dubbio sulla scelta più opportuna. Vediamo:

“*Ĉu ... ĉu*” mostra indifferenza tra due alternative. Nel suddetto esempio “*ĉu pro timo, ĉu pro fiereco, li nenion respondis*” si mostra indifferenza sui motivi del *nenion respondis*.

“*Aŭ ... aŭ*” indica un’alternativa: o l’uno o l’altro. Nell’esempio di Zamenhof: «*dirution aŭ al la kapitano, aŭ al la leŭtenanto*» la situazione è simile alla precedente, perché anche qui c’è indifferenza, però viene sottolineata l’alternativa: lo devi dire o al capitano o al tenente. Può essere anche un “o” esclusivo, dove un’alternativa esclude l’altra: “*aŭ tio estas vera aŭ malvera*”.

“*Kaj ... kaj*” mostra la presenza simultanea di due o più cose o eventi. Normalmente si usa un solo *kaj*; quando lo si ripete lo si fa per sottolineare una compresenza. Posso dire: “è bella e intelligente”, *ŝi estas bela kaj inteligenta*, ma se voglio enfatizzare la cosa dico: “è sia bella, sia intelligente”, *ŝi estas kaj bela kaj inteligenta*.

“*Nek ... nek*”. *Nek* significa *kaj ne*. Anche in questo caso il raddoppio serve per enfatizzare la negazione. Posso dire “non è bella, né intelligente”, *ŝi estas ne bela, nek inteligenta*, ma per accentuare la coesistenza delle due negazioni dico: “non è né bella né intelligente”, *ŝi estas nek bela, nek inteligenta*.

“*Jen ... jen*” indica un’alternarsi di situazioni diverse. Si può tradurre con “ora ... ora”, “una volta ... un’altra volta”. “*Jen li ridas, jen li ploras*” (ora ride, ora piange). Nell’esempio di Zamenhof: «*ŝi kutimas havi ĉe sia zono jen rozon, jen diamanton*» si rimarca che lei aveva alla cintura una volta una rosa e un’altra un diamante.

Un’altra coppia di parole “*Ju... des*” è usata per comparare una causa (indicata da “*ju*”) con il suo effetto (indicato da “*des*”), per questo ognuna è accompagnata da un “*pli*” o un “*malpli*”. Traduce l’italiano “quanto ... tanto”. Ecco qualche esempio dal PROVERBARO di Zamenhof:

- *Ju pli da bruo, des malpli da ĝuo.*
- *Ju pli da honoro, des pli da laboro.*
- *Ju pli oni posedas, des pli oni avidas.*

Mentre *ju pli* non si usa mai da solo, talvolta *des pli* viene usato da solo. In questi casi è sottintesa una causa di *des pli* (*des pli* = tanto più). Ad esempio:

– *Li bezonegas labori, des pli, ke li havas multenombrian familion.*

(La causa del suo grande bisogno di lavoro è la sua numerosa famiglia)

Notare anche l’espressione: *des pli bone* = “tanto meglio”. Ad esempio:

– *Hodiaŭ ŝi ne venas.* – *Des pli bone!*

Tornando alle frasi interrogative, si trova molto spesso un uso impreciso dell’espressione “*ĝis kiam*”. Lo vediamo anche nella Messa in esperanto là dove recitiamo:

Ni anoncas vian morton, Sinjoro, kaj konfesas vian resurekton, ĝis kiam vi revenos en gloro.

Ĝis in questo caso è una congiunzione subordinata e significa “finché” quindi il *kiam* è inutile e non va usato. La forma corretta è:

..., *ĝis vi revenos en gloro.*

Si usa *ĝis kiam* solo nelle forme interrogative, perché in questo caso *ĝis* si riferisce all’avverbio interrogativo *kiam*:

– *Ĝis kiam vi forestos?*

– *Mi forestos, ĝis mi finos mian laboron.*

Ĝis indica un limite temporale che nella domanda è *kiam* e, nella risposta, è un’azione istantanea (nell’esempio *finos*) e non una durevole. Quindi non si dice:

– *Mi forestos, ĝis mi estos laca.*

poiché *esti laca* è una situazione che si prolunga nel tempo.

In italiano talvolta inseriamo un “non”:

– Sarò assente finché non finisco il lavoro. che non possiamo tradurre con:

– *Mi forestos ĝis mi ne finos la laboron.*

ma: – *Mi forestos, ĝis mi finos la laboron.*

Ĝis kiam si usa anche in domande indirette:

– *Mi demandis lin, ĝis kiam li forestos.*

– *Mi ne scias, ĝis kiam mi atendos lin.*

Nia eta Parnaso

Rubrica dedicata alla Poesia

Rubriko dediĉita al Poezio

PAURA

Sento
come se il cuore fosse
scoperto
e ho paura...
aiutami!
Non voglio cadere
nel vortice.
Non è fuori di te
che voglio
la mia felicità.
Insegnami a farti felice!

Questo
vorrei dirti
ma restano pensieri inespressi
e il silenzio
ristagna fra noi...

L'ADIGE

Verde liquida seta
sotto i ponti
silente fluisce.

Del mezzogiorno
il barbaglio
infiora
l'onda squamata.

Una foglia digitata
in lenti cerchi
plana sull'onda.

Anna Amorelli Gennaro

TIMO

Mi sentas
kvazaŭ mia koro estus
nebarita
kaj mi timas...
helpu min!
Mi ne volas fali
en la kirlon.
Ne fore de vi
mi volas
mian feliĉon.
Instruu min, igi vin feliĉa!

Ĉi tion
mi volus diri al vi
sed restas senvortaj pensoj
kaj la silento
stagnas inter ni...

ADIĜO

Verda likva silko
sub la pontoj
silente fluas.

La tagmeza
glimado
florumas
la skvaman ondon.

Folio manforma
laŭ lantaj cirkloj
glisas sur l'ondon.

(esperantigis Norma Cescotti)

Matt Talbot

Papa Francesco, nel suo viaggio apostolico in Irlanda per l'incontro mondiale delle famiglie (25-26 agosto), lungo il percorso che lo portava alla Cattedrale di Dublino ha fatto una sosta nella chiesa di Nostra Signora di Lourdes per rendere omaggio alla tomba del venerabile Matt Talbot.

Chi era costui? Un umile operaio irlandese invocato quale patrono degli alcolisti e drogati. Il racconto della sua vita ci mostra che chiunque può diventare santo, anche un semplice operaio senza cultura, per questo ne parleremo nel prossimo congresso UECE.

Matt Talbot visse ai tempi di Zamenhof: è nato qualche anno prima (1856) ed è morto qualche anno dopo (1925). Secondogenito di una famiglia di 12 figli, passò tutta la sua vita a Dublino. Sia per la povertà della famiglia, sia perché era uno scolaro indisciplinato, suo padre lo mise a lavorare a 12 anni come garzone in un deposito di vino e birra. Qui imparò a bere, e suo padre, vedendolo rincasare ubriaco, a 13 anni lo mandò a lavorare come scaricatore di porto dove però la sua situazione peggiorò, perché qui imparò due cose: il linguaggio da "scaricatore di porto" volgare e blasfemo e a bere whisky, perché nello scaricare i liquori, gli scaricatori si bevevano una bottiglia adducendo la scusa che si era rotta. Divenne così dipendente dall'alcol. In un momento di lucidità, decise di cambiare lavoro e fare il muratore, ma ormai era alcolizzato e spendeva nel bere tutti i suoi magri guadagni.

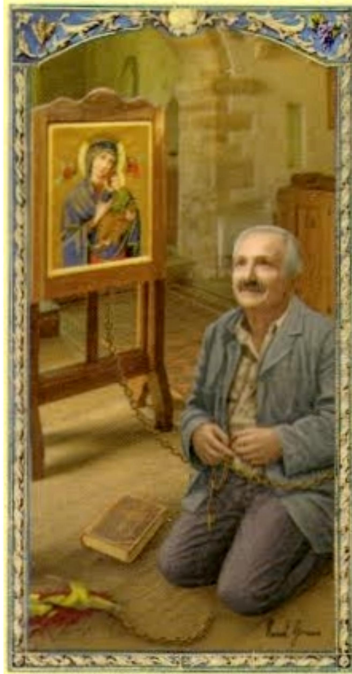
All'età di 28 anni, in un periodo di crisi

Papo Francisko, dum sia apostola vojaĝo en Irlando por la monda renkontiĝo de la familioj (25an-26an de Aŭgusto), laŭlonge de la vojo al la Katedralo de Dublino haltis ĉe la preĝejo de la Nia Sinjorino de Lurdo por preĝi omaĝe al la tombo de la kultinda Matt Talbot.

Kiu li estis? Li estis humila irlandana laboristo alvokata kiel patrono de la alkoholistoj kaj toksomaniuloj. La rakonto de lia vivo pravas, ke iu ajn povas fariĝi sanktulo, eĉ simpla laboristo malklara, pro tio oni parolos pri li dum nia UECE-kongreso.

Matt Talbot vivis en la epoko de Zamenhof: li naskiĝis kelkajn jarojn antaŭe (1856) kaj mortis kelkajn jarojn poste (1925). Dua filo de familio kun 12 gefiloj, li pasigis la tutan vivon en Dublino. Kaj pro la malriĉeco de sia familio kaj pro sia netoleremo de la lernejo, lia patro laborigis lin, dek-du jara, kiel helpanto ĉe staplo de vino kaj biero. Tie li lernis drinki, kaj lia patro, vidinte lin hejmenvenantan ebria, sendis lin kiel dokiston ĉe la haveno, kie li bedaŭre malboniĝis, ĉar tie li lernis du aferojn: "dokistan lingvaĵon" trivialan kaj blasfeman kaj drinki viskion, ĉar la dokistoj elŝarĝante la alkoholaĵojn, eldrinkadis kelkajn botelojn kun la preteksto ke la botelo rompiĝis. Tiamaniere li fariĝis alkoholdependa. Dum momento de lucideco, li decidis ŝanĝi laboron kaj fariĝi masonisto, sed li jam estis alkoholulo kaj elspezis la sian tutan enspezon per drinkaĵoj.

Kiam li estis 28 jara, dum periodo de eko-

economica, si trovò senza denaro e senza alcuno che gli offrisse da bere. Presa coscienza del suo stato di emarginato decise di fare voto di non bere più per tutta la vita. Si rivolse a un sacerdote per confessarsi e per manifestargli questa sua intenzione. Il confessore gli consigliò di iniziare con un voto temporaneo di tre mesi. Fu un periodo duro e per vincere il desiderio di bere cercava di fare lunghe passeggiate, però il fisico debilitato dall'alcol non glielo permetteva, quindi sostava spesso in qualche chiesa dove prese l'abitudine di pregare. Finiti i tre mesi si è trovato disintossicato e pio. Imparò a leggere e scrivere e un direttore spirituale gli consigliò la lettura delle vite dei santi e del vangelo. Scelse di consacrarsi al Signore iscrivendosi al Terz'Ordine francescano e si consacrò alla Madonna secondo le regole monfortane. Si sottoponeva a severe penitenze, si alzava di mattina presto per pregare e partecipare alla messa, prima di recarsi al lavoro. Di domenica assisteva a due Messe e di sabato digiunava in onore della Madonna. La sua stanza era arredata solo da un letto, un tavolo, una sedia e un crocifisso. Divenne l'apostolo dei suoi compagni di lavoro, condividendone le preoccupazioni e battendosi per difendere i loro diritti, al punto che oggi viene considerato uno dei fondatori del Movimento dei Lavoratori Cristiani. Grazie alla sua presenza, sul luogo di lavoro si era creato un clima di pace, cessarono il turpiloquio e i piccoli furti.

Il 7 giugno 1925, domenica festa della SS. Trinità, mentre si recava in chiesa per assistere alla seconda Messa, venne colto da infarto e fu portato in ospedale dove giunse cadavere. Non aveva con sé documenti perché voleva dire: "Dio mi riconoscerà comunque". Fu riconosciuto solo dopo tre giorni dalla sorella che lo stava cercando. Al funerale parteciparono i suoi colleghi operai, ma ben presto alla sua tomba affluirono molti fedeli e la sua fama si diffuse presto in tutta l'Irlanda. Nel 1931 si iniziò la causa di beatificazione e nel 1975 Paolo VI lo dichiarò venerabile.

nomia krizo, li troviĝis sen mono kaj neniu regaligis lin per trinkaĵo. Konsciiĝinte pri sia forlasiteco, li decidis promesi per voto neniam plu drinki dum sia tuta vivo. Li sinturnis al pastro por konfesi kaj deklari ĉi tiun sian intencon. La konfesprenanto konsilis lin komenci per portempa voto je tri monatoj. Tiu estis peza periodo por li, kaj por venki la deziron drinki, li klopodis longe promeni, sed lia korpo, malfortigita de la alkoholo, ne permesis tion, pro tio li haltis ofte por ripozi en preĝejoj, kie li alprenis la kutimon preĝi. Je la fino de la tri monatoj li troviĝis sentoksigita kaj pia. Li komencis lerni legi kaj skribi kaj lia animgvidanto konsilis al li la legadon de la vivo de sanktuloj kaj de la evangelio. Li sin konsekris al la Sinjoro aliĝinte al la Franciskana tria ordeno kaj sin konsekris al la Virgulino laŭ la monfortana regulo. Li submetiĝis al rigoraj pentoferoj, ellitiĝis frumatene por preĝi kaj partopreni la meson antaŭ iri al laborejo, Dimanĉe li partoprenis du mesojn kaj sabate li fastis honore de la Virgulino. Lia ĉambro estis meblita nur per unu lito, unu tablo, unu seĝo kaj krucifikso. Li iĝis la apostolo de siaj laborkunuloj, partoprenante iliajn maltrankvilajn zorgojn kaj batalante por defendi iliajn rajtojn, tiel ke li, hodiaŭ, estas rigardata kiel unu el la fondintoj de la Movado de la Kristanaj Laboristoj. Dank' al lia ĉeesto, en lia laborloko estiĝis paca etoso, ĉesis la fiparoladoj kaj la etaj ŝteloj.

Dimanĉon la 7a de Junio 1925, feston de la Sanktega Triunuo, dum li iris al la preĝejo por la dua meso, infarkto trafis lin kaj li estis tuj transportita en hospitalon, kiun li atingis mortinta. Li ne havis dokumentojn, ĉar li kutimis diri: "Dio rekonos min ĉiukaze". Rekonis lin nur post tri tagoj lia fratino, kiu estis lin serĉanta. En la funebra ceremonio partoprenis liaj kolegoj manlaboristoj, sed baldaŭ al lia tombo alvenis multaj fideluloj kaj lia famo disvastiĝis en la tuta Irlando. En la jaro 1931 komenciĝis la proceso por lia beatigo kaj en 1975 Paŭlo la 6a deklaris lin kultebla.

NOTIZIE IN BREVE

LISBONA:

Grazie all'interessamento della vicepresidente dell'IKUE, Marija Belošević, durante 103° Congresso Universale di Lisbona, nella chiesa dei Santi re Magi, si è tenuto, nel pomeriggio di domenica 29 luglio, il consueto *Ekumena Diservo* guidato da fra Benoît Ente e musicalmente ravvivato da Gyongyi Mezes. I testi sono stati presi dal libretto di preghiere della Settimana per l'unità dei cristiani e i canti da *Adoru*. Vi hanno partecipato un centinaio di congressisti. Subito dopo è seguita la santa Messa cattolica concelebrata da fra Benoît e da don Kazimierz Noculak con la presenza di circa 70 congressisti. Nello stesso luogo fra Benoît ha celebrato la messa anche nei pomeriggi dei giorni successivi, eccetto mercoledì primo di agosto quando l'ha celebrata nel santuario di Fatima.

MILANO:

Dopo la pausa estiva, sabato 15 settembre si è ripresa la celebrazione mensile della santa Messa in esperanto presso la Chiesa di san Bernardino alle Ossa officiata da mons. Giovanni Balconi. Si invitano gli esperantisti cattolici presenti a Milano il terzo sabato del mese a parteciparvi alle ore 16:45. La chiesa è vicina al Duomo, quindi facilmente raggiungibile con i mezzi pubblici.

SAN MARINO:

Da sabato 18 a sabato 25 agosto nella Repubblica di san Marino, si è svolto l'85° Congresso Italiano di Esperanto organizzato dalla Federazione Esperantista Italiana. Vi hanno aderito 166 esperanti-

sti, 79 dei quali non italiani. Il successo internazionale goduto in questi ultimi anni da questi congressi è dovuto in gran parte alla loro buona organizzazione e al numero e alla qualità degli eventi culturali, turistici e artistici in programma.

Come di consueto nella sera del primo sabato si è celebrata una santa Messa per i congressisti, questa volta nella chiesa di San Francesco. Non è stato possibile trovare un sacerdote che celebrasse in esperanto. La Messa è stata celebrata in italiano da mons. Giuseppe Innocentini anche per i fedeli del luogo. Agli esperantisti è stata distribuita la traduzione in esperanto delle letture.

**San Marino:
Preĝejo de S. kta Francisko**

BIBLIAJ TAGOJ 2019

I *Bibliaj Tagoj* del prossimo anno si terranno di nuovo a *Mainz* (Magonza) da mercoledì 27 febbraio a domenica 3 marzo 2019, nel medesimo luogo di quest'anno: l'ostello della gioventù *Rhein-Main-Jugendherberge*.

Il prezzo è di 210 € entro il 30 settembre che sale a 220 dopo quella data. Sconto di 40 € per chi viene dall'estero. Per le camere a un letto c'è un supplemento di 26 €. La quota comprende la pensione completa più le escursioni. È richiesto un anticipo di 30 € all'atto

della iscrizione e il resto va pagato entro il 21 dicembre 2018. Il numero massimo di partecipanti è di 24 persone.

Per informazioni rivolgersi a:
Rudolf Fischer Gustav-Adolf-Str. 2a
D-48356 Nordwalde (Germania)
 tel.: 0049 2573626 o 0049 15151336794
 e-mail: fischru@uni-muenster.de.

L'aligilo si può scaricare dal nostro sito:
<http://www.ueci.it/aligxiloj/>

NORME E QUOTE ASSOCIATIVE PER L'ANNO 2018

Associato ordinario <i>con Katolika Sento</i> (SO)	22,00 €
Associato giovane <i>con Katolika Sento</i> (SG)	11,00 €
Associato familiare <i>senza Katolika Sento</i> (SF)	11,00 €
Associato ordinario <i>con Espero Katolika</i> (SOE)	43,00 €
Associato sostenitore <i>senza Espero Katolika</i> (SS)	44,00 €
Associato sostenitore <i>con Espero Katolika</i> (SSE)	86,00 €
Solo abbonamento a <i>Katolika Sento</i> (AK)	10,00 €
Solo abbonamento a <i>Espero Katolika</i> (AE)	21,00 €

È associato giovane chi non ha superato i 25 anni. È associato familiare chi convive con altro associato. Specificare nella causale del versamento la categoria dell'associato, l'anno di nascita dei giovani, l'esatto indirizzo per il recapito del periodico K.S., la destinazione di eventuali offerte. I gruppi locali con almeno 10 soci trattengono 2,10 € per l'associato ordinario e 1,05 € per l'associato giovane o familiare.

I versamenti vanno fatti sul C.C. Postale n. 47127675 *Unione Esperantista Cattolica Italiana U.E.C.I.*
 codice IBAN: IT66 R076 0101 6000 0004 7127 675 Codice BIC/SWIFT: BPIITRRXXX

Nota: Sull'etichetta/indirizzo con la quale avete ricevuto questa copia di *Katolika Sento* è indicata la sigla associativa e l'anno di scadenza dell'abbonamento.

COMITATO CENTRALE U.E.C.I.

Presidente: Giovanni DAMINELLI, via Lombardia 37, 20099 Sesto S. Giovanni (MI) – tel. 02.2621149 – katolika.sento@ueci.it (la residenza del presidente è anche sede dell'associazione)

Vice presidente: Norma COVELLI CESCOTTI, via E.Fermi 29, 38100 Trento – tel. 0461.925210

Segretario/cassiere: fra Pierluigi SVALDI, p.za S. Francesco, 1 - 38057 Pergine Valsugana (TN) – tel. 0461.531109

Consulente culturale-religioso: Ida BOSSI, Viale Faenza, 26/7 20142 Milano

Responsabile dei congressi: Giovanni CONTI, via F.Filzi 51, 20032 Cormano (MI) – tel. 02.66301958

Consulente informatico: Tiziana FOSSATI, via F.Filzi 30/A, 20035 Lissone (MB) - tel. 039.464942

Consulente editoriale: Carlo SARANDREA, Via di Porta Fabbrica 15, 00165 Roma – tel. 06.39638129

Addetto alla logistica: Felice SOROSINA, Via Sarnico 17, 24060 Tavernola (BG) – tel. 035.932298 –

Assistente Ecclesiastico: mons. Giovanni BALCONI, p.zza Duomo, 16, 20122 Milano

AMUZE

Ĉiuj ajn rajtas kontribui sendante al ni siajn humoraĵojn, kondiĉe ke ili estu en Esperanto.

(el www.gioba.it) - sendis Tiziana Fossati

Ĉu li?

Dum golfludado sonoras poŝtelefono. Iu respondas, sen forigi la laŭtilon, pro tio ĉiuj aŭskultas la konversacion.

- Jes?
- Ĉu estas vi karulo?
- Jes, estas mi.
- Ĉu vi estas ĉe la golfejo?
- Jes.
- Mi estas ĉe la komerca centro, kie mi trovis belegan ĉemizeton, nur por 1200 eŭroj. Karulo, mi ne pre volus aĉeti ĝin.
- Jes, aĉetu.
- En la apuda aŭtosalono, mi vidis novan Maserati. Belega! Ĝi nun kostas nur 95-mil eŭroj. Ĉu ne estas tempo ŝanĝi nian malnovan aŭtomobilon?
- Certe, sed por tiu prezo, kontrolu, ke ĝi havu ĉiujn akcesoraĵojn.

- Mi vidis ankaŭ, ĉe agentejo, ke oni vendas tiun luksan apartamenton en strato Verdi, tiun, kiun ni deziris iam. La prezo estas rabatita: nun kostas nur 860-mil eŭroj.

- Jes. Sed klopodu obteni kroman rabaton. Male ni devos pagi tiun sumon.

Fine de la telefonado, la kunuloj rigardas lin mirigitaj. Tiam li demandas:

- Kies estas, ĉi tiu poŝtelefono?

Karto-divenistino

Sinjinorino iras al divenistino, por ke ŝi per la kartoj, divenu ion pri ŝia geedza vivo.

- La kartoj diras, ke estas bela sinjinorino, kiu sekvas vian edzon.

- Ŝi certe baldaŭ laciĝos, ĉar mia edzo estas leterportisto.

En la lernejo

- Peĉjo, ĉu vi ne scias, ke oni ne povas dormi en la klasĉambro!?
- Jes, instruistino; sed, se vi parolus iom pli malmulte, oni povus.

Forgesemo

- Doktoro, de temp' al tempo mi havas memor-mankojn; eĉ mi diros al vi plie, . . . de tempo al tempo mi havas memor-mankojn.

Kulo (Culex)

- Kial vi havas tiun bandaĵon ĉirkaŭ la kapo?
- Ĉar kulo pikis mian nazon.
- Sed piko de kulo ne povas fari tiom da damaĝo.
- Ne, sed mia frato mortigis ĝin per martelbato.

Milionulo

- Ŝi edziniĝis al li, kaj jam post du jaroj li fariĝis milionulo.
- Kiel? ĉu ŝi devenas el riĉa familio?
- Ne, ne! kiam ili geedziĝis li estis miliardulo.

http://www.ueci.it/k_sento/ks_2018/

